

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociațiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese cate 3 cóle pe luna si costa 2 fr. v. a. pentru membrii asociatiunei, éra pentru nemembrii 3 fr. Pentru strainatate 4 fr. cu porto postei. Abonamentul se face numai pe cate 1 anu intregu. — Se abonéza la Comitétulu asociatiunei in Sibiiu séu prin posta séu prin dd. colectori.

Nr. 23.

Brasiovu 15. Noembre 1868.

Anulu I.

✓ Cuventarea Esc. sale dlui presied. Bas. Lad. de Popu, tienuta cu ocașiunea închiderei adun. gen. a asoc. dela Gherl'a in 25. si 26. Augustu c. n. a. c.

Cu ajutoriulu lui Dumnedieu si prin patriotic'a si fratiésc'a conlucrare a Dloruvóstre amu finitu agendele adunarei gener. din estu anu, si a venitu momentulu Dloru! candu se ne despartimu si se ne întórcemu éra la vetrele nóstre, la familiile nóstre!

Cu catu ni a fostu mai mare bucuri'a la intalnire si la petrecerea nóstra la olalta, cu atata ne e mai mare machnirea si intristarea, candu vedemu, ca ér trebue se ne despartimu si se ne izolamu. — Ne despartimu Dloru cu durere, durerea acést'a inse se ni o 'astempere speranti'a, ca la anulu éra ne vomu intalni!

Inainte de a ne dá man'a de despartire, iertatimi Dloru, cá cu cateva cuvinte se me adresezu catra ilustrit. sa dn. episcopu dr. Vancea, precum si catra prestimatii locuitori ai acestui orasiu, cari cu atata amóre fratiésc'a si placere ne au primitu in mijloculu loru si neau omenitu! Cu bucuria si cu placere a primitu adunarea gener. din Clusiu invitarea parintésca a ilustr. sale dlui episcopu si fratiésc'a a locuitoriloru romani din Gherl'a, de a ne aduná in estu anu aici; cu bucuria si placere amu alergatu noi aici, cu aceeași bucuria si placere ne amu petrecutu aici; remane dara, cá fratiloru nostri de aici, cari ni au facutu dilele petrecerei nóstre aicea asia placute, se le esprimamu cea mai cordiale si sincera multiamita, asecurandu'i totudeodata

ca aceste pucine dile cari le amu petrecutu in midiuloculu loru, totudeaun'a voru fi o dulce si placuta suvenire in pepturile nóstre! Se traiésca ilustr. sa dn. ep. dr. Vancea! se traiésca fratii nostri Gherleni! se traiésca toti locuitorii Gherlei!

Catra D-vóstra me intorcu acuma prestimati dni membri ai asociat. trans., si ve esprimu cea mai sincera multiamita in numele asociatiunei intregi, pentruca nu v'ati pregetatu ostenél'a si ati accursu a adauge la lustrulu si a redicá decórea acestei serbatori nationale si ca ati conclucratu la terminarea agendelorlu acestei adunari! Ve rogu inse totudeodata, cá si in decursulu anului venitoriu se nu ve retragetu spriginulu celu salutariu dela inaintarea scopului asociatiunei! éra la anulu se nu ve pregetati ostenél'a a comparea éra la adunarea gener.!

In fine ve poftescu dloru la toti din totu sufletulu, ca Ddiu se ve pórtu in pace, se ve duca in pace la familiile Dvóstre, pre cari asemenea poftescu se le aflati in pace si sanetate. — Éra la anulu se ne intalnimu cu totii in Siomcut'a mare! La revedere dloru! Se traiésca natiunea romana!

Ad Nr. 233. 1868.

Protocolulu adunarei generale (VIII) a asociatiunei transilvane pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu.

tienuta in Gherl'a la $25/_{13}$ si $26/_{14}$ Augustu 1868 sub conducerea ordinaria a d-lui presiedinte Vasiliu Lad. Popu.

CONTINUAREA SIEDINTIEI II.

tienuta la $26/_{14}$ Augustu 1868 dupa amiadi la 5 óre.

(Fine.)

Nepotenduse gati protocolulu siedintiei de diminétia, din caus'a angustimei tempului, dn. presiedinte inainte de a trece la ordinea dilei, insciintiéza sosirea unui telegramu din Maramuresiu, in care se trimete salutare adunarei intregi, ce se primisce cu entusiastice strigari de „se traiésca.“

XXII. Dn. presiedinte conformu programei, pune la ordinea dilei desbaterea proiectelorlu si motiuniloru, ce s'aru face in privinti'a asociatiunei.

Dn. capitanu Stezariu, cassariulu asoc. luandu cuventulu dice, ca inca mai inainte s'a escatu intrebarea in sinulu asoc., ce se se faca cu aceli bani incursi ai asoc., carii nu se folosescu spre acoperirea speselorlu curente, ci se capitaliséza pre sém'a asoc.? óre cum se se eloceze? dupace capitalulu asoc. in asemnatiuni ipotecarie acum de abia aduce $4\frac{1}{2}\%$ interes.?

S'a rogatu de comit. se'i dea indrumare, ce ar fi de facutu? Comit. inse a amenatu lucrulu pana la acésta adunare. Deci avendu asoc. unu capitalu de 18,100 fr. in asemnatiuni ipotecarie, cari pana acum aduceau 5% interesuri, ér dela Iuniu a. c. incóce numai 4½% aducu, i se pare, ca ar avé mai mare dobenda, déca acestu capitalu alu asoc. s'ar eloca altucum si anume déca s'ar preface in obligatiuni urb. trans., din care cu 70 fr. se cumpara sut'a, detragenduse 7% numai dela interesuri.

Dn. pres. provocandu pre membrii cá se graiésca la obiectulu acest'a, dn. S. Vajda propune, ca pre capitalulu acela se se cumpere proprietate de pamentu. Dn. adv. dr. Iac. Brendusianu dice, ca cumperarea proprietatii de pamentu, in interesulu unei asoc. nu se platesce, si vede a fi mai cu scopu, se se iea obligatiuni urbariali. Parerei acesteia se alipesce si Dn. Ioanu P. Maieru.

Dn. vicepres. I. Hanni'a, deslucindu in ce sta asemnatiunea ipotecaria, dice, ca presentanduse cineva cu 100 fr. i se platescu 6% anticipative; acuma inse s'a redusu asemnatiunea acést'a la 5% platiti totu anticipative. Dupace inse dela 1. Iuniu 1868 si asemnatiunile ipotecarie suntu supuse darei de venitu de 20%, de acum inainte se dau mai pucinu de 5% si anume cam 4½%.

Dn. Elia Macelariu e de parere, se se imputernicésca comit. din partea acestei adun., cá se iea 20 actiuni ale bancei generali de asecuratiune reciproca „Transilvaniei;“ si acestea nu pentru aceea propune, cá si cum n'ar fi deplinu convinsu, ca capitalulu asoc. ar fi destulu de asecuratu, déca intregu s'ar preface in actiuni de acestea, ci pentruca adunarea, necunos-céndu inca pre deplinu institutiunea cea noua, póte nu este cu totulu incredintiata, pentru aceea propune, cá numai 20 actii se se ia.

Dn. pres. e de parere, ca mai securu este se se elocéze banii asoc. in mai multe feliuri de chartii, cá déca asoc. intru un'a ar suferi ceva scadere, in alta parte se aiba castigu. Deci propune, se se eloceze banii asoc. atatu in chartii de statu, catu si in chartii private.

Dn. capitaniu Stezariu modifica motiunea sa in favórea propunerei dlui E. Macelariu. Dn. adv. dr. I. Brendusianu nu póte primi propunerea dlui E. Macelariu, dupace precum i se pare, banc'a gen. de asecuratiune reciproca „Transilvani'a“ este espusa falimentului. Dn. V. Romanu reflecta la temerile dlui

adv. I. Brendusianu, ca singuru dn. Franciscu bar. de Milius presiedintele consiliului administrativu alu bancei, representa atat'a avere, cá actiile fondului de intemeiere se fia asecurate. Apoi §. 4 alu dispušetiuñiloru introductórie ale bancei, aprobate de inalt. ministeriu de comerciù dice, ca pana la activarea societatiei garantéza fundatorii, resp. membrii administratiunei supreme, pentru siguranti'a si bun'a intrebuintiare a sumeloru incurse la fondulu de intemeiere. Dupa activarea societatiei garantéza pentru implinirea tuturor obligamenteloru primite facia cu fondulu de intemeiere, societatea intréga.

Ne mai luandu alti cuventulu la propunerea dlui presied., adunarea primesce, ca capitalulu asoc. de 18,100 fr. in asemnatiuni ipotecarie, se se prefaca astfeliu, catu pentru 2000 fr. se se cumpere 20 actii dela banc'a de asecuratiune „Transilvani'a,” ér pentru cele 16,000 fr. se se iea obligatiuni urbar. de Transilvani'a.

XXIII. Dn. Gavrilu Manu cetesce raportulu comisiunei esmise spre esaminarea motiuniloru si a propuneriloru, alaturatu sub N.). Comisiunea 1) la renunciarea dlui protosingelu Nic. Popea din postululu de membru alu comit. este de parere, ca acést'a renunciare se se iea spre sciintia, ér pentru intregirea comitet. se se aléga unu altu membru pentru acestu locu vacantu.

Dn. secret. II. Ioanu V. Rusu doresce, cá alegerea membrului nou alu comitet. se se temple in intielesulu statuteloru prin voturi.

Dn. Elia Macelariu arata lips'a, cá membrulu celu nou, se fia cu locuinti'a in Sibiiu si spre scopulu acest'a propune adunarei, cá pre unu barbatu indemanatecu pre dn. V. Romanu.

Dn. vicepresied. I. Hanni'a recomanda atentiunei adunarei impregiurarea aceea, ca fiitoriulu membru trebue se coprendia in comitetu locululu dlui protosingelu N. Popea.

Dn. dr. Ratiu comenda pre dn. Vis. Romanu. Intr'aceea respicanduse dorinti'a adunarei de a implini postululu acest'a prin votisare: Dn. presied. suspinde siedinti'a pre vreo cateva minute, si provóca pre membrii cá se'si depuna voturile loru in urna.

Redeschidienduse siedinti'a dn. pres. incunoscientiéza, ca in urna s'au datu cu totulu 78 voturi si propune pre dd. Dem. Coroianu vicariu, Ios. Vulcanu si profes. Ioanu Moldovanu de membrii ai comisiunei, carei se se concredia computarea vo-

turiloru, care priminduse de adun., se si departéza spre implinirea insarcinarii luate de acei membrii.

2) In privinti'a intrebarei, óre póte comit. estradá membriloru celor noi diplom'a de membru fara incuviintiarea adunarei ori nu? adunarea primesce propunerea comisiunei, ca adeca: comit. asoc. póte estradá diplom'a membriloru fundatori si ordinari dupa depunerea capitalului séu a tacsei anuali, numai decatu; in casulu acel'a inse, candu comit. ar aflá in contr'a cutarui membru nou, vreunu impedimentu din ori si ce privintia, de sine se intielege, ca acelasi are de a aduce unu asemenea casu, inaintea adunarei spre decisiune, carea singura e competente de a decide despre primirea séu respingerea cutarui membru.

3) Asemenea primesce adunarea parerea comisiunei, data la propunerea dlui Vis. Romanu de a infiintiá un'a tipografia propria a asoc., cá anume comit. se castige datele necesarie despre venitele si spesele aprosimative ale unei tipografii infiintiate, totudeodata se lamureze spesele diverse, ce le are asoc. de solvitu pentru tiparirea scrisoriloru despre afacerile proprie ale asoc.

4) Primesce mai incolo adunarea parerea comisiunei date la alta propunere a dlui V. Romanu, cá asoc. pre spesele sale se edea carti de instructiune pentru scólele populari romane, insarcinanduse comit., cá acelasi dupa cointielegere cu resp. ordinariate, se lucre unu proiectu detaiatu in asta privintia.

5) La propunerea dlui V. Romanu despre tiparirea catalogului cartiloru bibliotecii asoc. si a obiectelor, ce compunu museulu aceleia, precum si despre gatirea unui proiectu despre modalitatea, cum ar poté folosi membrii asoc. bibliotec'a: Comisiunea este de parere, ca catalogulu se se tiparésca in fói'a asoc., ér in privinti'a folosirei cartiloru, se se insarcineze comit. de a face unu proiectu pana la adunarea viitoria.

Dn. V. Romanu nu este intestulitu cu parerea comisiunei, dupace spre folosirea indemanateca a bibliotecii e de lipsa, cá se se tiparésca deosebi unu catalogu dupa ordinea arangearei bibliotecii.

Dn. presied. inse reflectandu pre antevorbitoriulu, ca pre langa starea materiale cea apesatoria a asoc. n'ar dovedi economisare tiparirea unui asemene catalogu deosebitu, care apoi ar remanea nevendutu, si observandu, ca catalogulu intregu se póte tipari in unu singuru numeru alu fóiei „Transilvani'a," adunarea primesce parerea comisiunei.

6) La ofertele strapuse prin dn. Iac. Muresianu de 1602 fr. in favórea literaturii juridice si a latirei cunosciintelor agromonice intre poporul romanu, comisiunea este de parere, ca adun. se primésca ofertele aceste si se le manipuleze in modulu acela, cá dupace asoc. de presentu nu dispune de atari capitale, cu cari ar poté infintiá o academia juridica, séu vreo scóla agronomica, interesurile sumelor oferite deocamdata se le intrebuinteze, amesuratu intentiunei oferentiloru spre inaintarea scopuriloru amentite, ér atunci, candu infintiarea instituteloru proprie s'ar poté efectuí, aceste oferte se sé intrebuinteze spre acela.

Dn. dr. Ratiu e de parere, ca asociat. numai sub conditiunea aceea se primésca ofertele aceste, ca déca se va poté realisá infintiarea unei academii juridice, atunci ofertele aceste se se intrebuinteze spre scopulu acest'a, si dreptu aceea se se intrebe oferentii, óre au voia, cá asoc. numai pana atunci se manipuleze ofertele acestea?

Dn. Ioanu Florianu doresce, cá tóta sum'a acést'a priminduse de adunare spre manipulare, se se prefaca in obligatiuni de statu, interesurile ei inca se se adauge la capitalu, si déca mai tardiu se va redicá un'a academia juridica, atunci sum'a oferita pentru academia se se deriveze spre acestu scopu.

Dn. vicepresied. I. Hanni'a considerandu, ca intre ofertele aceste suntu si obligatiuni private, scóterea caror'a cam dearendulu casiuna spese asoc., doresce cá celi ce facu oferte pre sém'a asoc., se le faca aceste scutite de tóta sarcin'a.

Dn. deputatu Medanu ar primi si obligatiuni private catu de multe pre sém'a asoc.

In urma dn. presied. observandu, ca dupace parerea comisiunei nu lovesce in statutele asoc. si nu se abate dela intentiunea oferentiloru, nu este dificultate, pentru care acea parere se nu se póta primi: adunarea primesce propunerea comisiunei in privinti'a acestoru oferte.

7) Ce se tiene de propunerea dlui cons. Iacobu Bolog'a despre infintiarea reuniuniloru tienutali, comisiunea e de parere, cá comit. luandu deslucirile necesarie dela dn. propunetoriu, se pregatésca unu planu despre acésta propunere pana la adunarea venitória. Acésta parere din parerea comisiunei, adunarea o primesce, ér ceealalta parte, cá si pana atunci numerulu colectoriloru se se inmultiasca dupa numerulu tracturiloru protopopesci, si totuodata colectoriloru se se impuna, cá totu la trei lune se refereze comit. despre rezultatulu colecte-

loru, acésta parte din parerea comisiunei a datu ansa la discussiune.

Dn. secret. II. Ioanu V. Rusu dice, ca comit. inca mai inainte a insarcinatu pre colectoru, cá se relationeze despre rezultatulu colecteloru, luanduse afara inse doui séu trei, celialalti de felu n'au relationatu. Nici nu jace reulu in numerulu celu pucinu alu colectoriloru, dupace comit. la propunerea dlui pres. inca in 17. Sept. 1867 pre langa colectorii de mai inainte a numitu mai multi dd. membrii de colectoru ai asoc.

Dn. presied. afla caus'a reului in nepasarea si lips'a zelului colectoriloru, zelulu acest'a trebue se se destepete.

Dn. Gavrilu Manu crede, ca déca cineva este provocatu de comit., onórea 'lu obléga cá se respunda, óre primesce séu ba deregatori'a de colectoriu; déca primesce, comit. luandu acést'a in cunosciintia, póte se'i impuna datorinti'a, cá se refereze comit. totu la trei lune despre rezultatulu activitatiei sale.

Dn. presied. observa, ca la asia ceva s'ar poté numai provocá colectorii, dar nici decum nu li se póte impune o indatorire cá acést'a, deci nu partinesce propunerea comisiunei, ca déca nici macaru un'a data in anu nu referéza colectorii, este convinsu, ca totu la trei lune cu atatu mai pucinu voru referí.

Dn. E. Macelariu doresce, cá se se laude in adunari colectorii, cari au fostu zelosi in ducerea deregatoriei loru.

Dn. can. Gregoriu Mihali e de parere, ca cu ocasiunea adunariloru comit. se raporteze despre activitatea desfasiurata din partea fiacarui dn. colectoriu.

Acésta propunere priminduse de adunare, comit. se insarcinéza a'si tiené de strinsa datorintia, la fiacare adun. gen. a referí despre toti colectorii in deosebi, carii si cum si-au implinitu deregatori'a incredintiata loru, precum si pre acelia ai incunosciintiá adunarei, cari nimicu n'au facutu in interesulu asociatiunei.

8) La propunerea dlui Vicariu Michailu Pavelu facuta in numele mai multoru membrii din comitatele Maramuresiu, Satu-mare si Ugocea, cá adunarea se adauge catra statutele asoc. unu §., in intielesulu caruia activitatea asoc. trans. se se estinda si preste comitatele numite, comisiunea e de parere, ca dupace in intielesulu statuteloru, inteligenti'a comitateloru amentite inca póte intrá, si catu va fi intratu unu numeru frumosu cá membrii ai asoc., de sine se intielege, ca activitatea asoc. trans. de facto e estinsa si preste tienuturile acele, si cumca membrii din acele comitate, precum si poporulu inca se potu impartasi din

tóte binefacerile acestei asoc., fara se fia de lipsa a adauge unu nou §. la statute.

Dn. protop. Ioanu Popu intre urmarile binefacatoriá ale asoc. recunósce si aceea, ca tienendusi dens'a in fiacare anu in alte tienuturi adunarile sale, romanii din tóte partile se destépta la un'a mai via interesare pentru acésta asociatiune salutará, dreptu aceea ar dori se se enuntia, cumca asoc. trans. si in comitatele amentite isi póte tiené adunarile sale.

Dn. dr. Ratiu dice, ca in intielesulu statuteloru, defigerea tempului si locului tienerei adun. gen. venitorie depende numai dela adun. gen.; asoc. totudeauna acolo 'si-va tiené adunarile sale, unde se va defige cá se se tiená, in adunarea cea mai de curendu tienuta.

In urm'a acestor'a adun. primesce propunerea comisiunei in asta privintia. — Si cu aceste se finí discusiunea preste raportulu comisiunei, delegata pentru desbaterea propuneriloru.

XXIV. Dn. presiedinte provóca pre membrii adunarei, cá acelia, cari aru avé voia de a face propuneri, se se grabésca a le face.

Dn. Elia Macelariu cu durere trebuie se recunósca, cumca propunerea dlui G. Baritiu facuta si primita in siedinti'a III. din 25. Oct. 1867 a adunarei din Sibiiu, cá se se recéra manuscriptele aloru Sam. Miculu si Georgie Sincai dela ministeriulu din Vien'a, inca nici pana in diu'a de astadi nu s'a efectuitu; deci propune se se insarcineze comit. a lucrá cu dea-densulu intr'acolo, cá manuscriptele acele pretiuite, se se procure asociatiunei, si despre rezultatulu pasiloru facuti se referenze adunarei.

Dn. secret. II. Ioanu V. Rusu raspunde dlui Elia Macelariu, ca comitet. a cerutu manuscriptele acele, dar nu le-a capetatu.

Deci adunarea concrede comit., cá se intreprindia pasi noui pentru capetarea acoloru manuscripte, si déca n'ar reesi ale dobandi, se staruéscá celu pucinu la locul competenté, cá tiparinduse acele, se se redea literaturéi nationali.

XXV. Dn. can. Ioanu Anderco machnitu fiindu pentru recel'a membriloru asoc. in depunerea tacsei anuale, propune, cá adunarea se enuntia, ca fiacare membru, dupace se insinua, se léga pre onórea sa romana, ca va remanea credintiosu asociatiunei pana la móрте.

Dn. Gavrilu Manu se indestulesce, cá obligatiunea acést'a se se estenda celu pucinu la 6 ani.

Dn. protop. Sim. Balintu vediendu, cata neplacere aduce incassarea din anu in anu, mai doresce, cá se remana lucrulu cum a fostu. D. protop. Alimpiu Barboloviciu partinesce propunerea dlui can. I. Anderco.

Dn. presiedinte nu afla cu cale a sili pre nimene, cá se se lege pre onórea sa, ca va remanea credintiosu asociatiunei. Impregiurarile private suntu adeseori atatu de grele, incatu pre langa tóta bunavointi'a, nu lasa pre unii cá se mai póta implini datorinti'a loru facia cu asoc.; inse e lucru sciutu, ca fiacine este membru ord. alu asoc. déca si pana ce platesce 5 fr. v. a. pre anu; sil'a fisica séu morala nu este cu scopu a intrebuintia. Mai bine ar fi se se cetésca in adun. gen. numele membriloru, cari au contribuitu tacs'a anuala si se se publice in totu anulul in fói'a asoc. conspectulu membriloru zelosi in implinirea acestei datorintie.

Acésta din urma propunere a dlui presiedinte priminduse de adunare, se redica la valóre de conclusu.

XXVI. Dn. Sam. Vajda in legatura cu propunerea din sied. III. a adun. din Clusiu, 'si ia voi'a de a recomanda de nou atentiunei adunarei, un'a modalitate usióra de a stringe in totu anulul unu capitalu insemnatu, spre dispusetiunea asoc. Anume, déca in fiacare comuna romana, totu omulu ar conferi dupa capu cate doui séu trei cruceri pre anu, spre scopulu asoc., capitalulu mai ca ar fi infiintiatu. Este inse convinsu, ca multi de stare materiala mai buna, aru conferi si mai multu: colect'a acésta fórte pre usioru s'ar poté efectuí prin resp. dd. parochi, cari in serbatórea aratarei Domnului, amblandu cu crucea din casa in casa, ar poté stringe si ofertulu acest'a, si strapunendu'lu pre calea protop. la respectivele ordinariate, aceste ar avé bunatate a subministrá ofertele incass'a comit. asoc.

Dn. presied. i se pare, ca dupace aruncaturi pre pung'a poporului nu se potu face, nici se póte sili poporulu la ceva contribuire spre scopulu asociatiunei, tóta propunerea dlui S. Vajda se reduce la aceea, ca comitet. se róge pe ven. ordinariate, cá se provóce pre resp. dd. parochi la indemnarea poporului, pentru cá se conferésca din buna voia, catu de catu, din anu in anu, spre sporirea fondului asoc.

Ceea ce si priminduse de adunare, se concrede comitet. spre efectuire.

XXVII. Dn. Elia Macelariu considerandu, ca din actele adun. gen. a asoc. se afla inca multe esempl. nevendute, care

facu numai preste mana in localitatea cancelariei asoc., propune se se impoternicésca comit. a darui doue tretine din esemplariale acelea, pre sém'a acelu membru ai asoc., cari aru dori se le aiba.

Acésta propunere aflandu resunetu in adunare, se si primesce cu acea adaugere din partea dlui presiedinte, ca dori-torii de a avé esemplarie din acele acte, se se adreseze catra comitetu si portoriulu postalu densii se 'lu supórte.

XXVIII. Dn. Ios. Vulcanu cá referinte alu comisiunei esmise spre computarea voturilor date la alegerea membrului celui nou alu comitet., incunosciintiéza, ca din cele 78 voturi intrate in urna, 48 s'au datu dlui capitanu in pensiune Ioanu Bradu, ér 30 dlui V. Romanu; deci dn. pres. dechiaru, ca dn. capitanu Ioanu Bradu este alesu de membru alu comit. asoc. trans. cu majoritatea voturilor, pre care adunarea 'lu saluta cu strigari de „se traiésca.“

XXIX. Dn. capitanu Const. Stezariu, cassariulu asociat. susterne adunarei unu conspectu sumariu alaturatu aici sub O) despre toti banii intrati in cass'a asoc. trans., cheltuiti si remasi dela urdirea asoc. pana la adun. gener. din Gher'la, din care se vede, ca sum'a totala a intratelu face 46,114 fr. 21 cr., subtragendu erogatele cu 16,136 fr. 62 cr., remane unu restu de 29,977 fr. 59 cr.

XXX. La intrebarea dlui presiedinte, ca nu are cineva de cugetu a propune denumirea de membri onorari ai asoc. dintre barbati binemeritati? dd. Gavrilu Manu si Al. Nemesiu propunendu pre dn. Carolu Torm'a comitele supremu alu Solnocului din laintru, cá pre unu archeologu iscusitu si cultivatoriu alu limbei romane, adunarea nu'lu primesce.

Dn. Iosifu Vulcanu pre dn. Bogdanu Petriceicu Hajdeu celu teneru, istoriculu neobositu din Romani'a, care se si primesce de adunare cu unanimitate.

Asemenea la propunerea dlui Iustinu Popfiu se primesce de membru onorariu dn. Vasiliu Alesandrescu Urechia pentru meritele, ce si-a castigatu facia cu mai multe institute natiunale din patria, inavutiendu bibliotecele cu opuri pretiuite.

XXXI. La propunerea dlui Iosifu Popu jude sing. adunarea respica recunosciintia sa cea mai viua comitetului pentru activitatea desfasiurata in anulu decursu.

Dn. presied. insusi marturisesce activitatea comit., dupace acést'a o dovedescu actele asoc., si se bucura de consideratiunea, cu carea este adunarea catra ostenelele comitetului; dupace

inse domni'a sa numai de doue ori a fostu de facia la siedintiele comit. si trebile asoc. preste totu le-a condusu dn. vicepresied. Ioanu Hanni'a, dreptu aceea doresce, cá adunarea acestui barbatu zelosu, deosebi se'i rostésca multiumita, ceea ce se si intempla intre strigari de „se traiésca.“

Dn. vicepres. Ioanu Hanni'a este convinsu, ca déca se atribuesce comit. si densului in specie, vreo activitate, acést'a trebue se se multiamésca mai cu sém'a si impintenarei dlui presiedinte; dreptu aceea propune cá se i se oreze din partea adunarei cea mai profunda multiamire. Ceea ce sesi facù, reunandu localitatea adunarei de „se traiésca“ indelungate.

XXXII. Dn. presiedinte punendu la ordine detiermurirea tempului si alegerea locului adunarei gen. viitórie, incatu pentru tempu este de parere, cá dupace preotimea cu oca siunea serbatórei santei Mariei este impededata de a acurge la adunari, tempulu adunarei viitórie se se defiga séu inainte, séu dupa decurgerea postului amentitu. Acést'a priminduse de adunare, se decide, cá adun. gen. a IX. se'si tiena siedinti'a I. in 10. Aug., ér siedinti'a II. in 11. Aug. 1869 dupa cal. greg.

Ce se tiene de locul adunarei viitórie, dn. presied. in sciintiéza, ca a sositu in ast'a privintia la adunare unu telegramu si s'a insinuat un'a decisiune. In telegramu comunitatea opidana Nasendu se róga de adunare, cá se o onoreze cu presenti'a in anulu 1869. In decisiune conferenti'a membriloru presenti din Maramuresiu, Satu-mare, Ugocea, Chióru, Crasn'a si Solnoculu de midilocu, insarcinéza un'a comisiune sub presidiulu dlui vicecapit. Ios. Popu spre a se roga, cá adunarea an. venitoriu se se tiena in Siomcut'a mare.

Dn. Elia Macelariu cu tóte, ca nu este provocatu din partea respectiviloru, face un'a contrapropunere, si doresce cá adunarea viitória, se se tiena in opidulu Dev'a, pentruca in anii acesti de pre urma, ambe adunarile s'au tienutu in parti mai departate de Brasiovu si Sibiin, si pentruca comunicatiunea va fi mai inlesnita in partile acele, si in urma pentruca tienenduse adunarea in Dev'a, mai usioru s'aru induplecá fratii banatiani se intre in asociat.

Pre langa Siomcut'a pledéza din mai multe motive ddni vicecapitanu Ios. Popu, vicariulu Mich. Pavelu, vic. Dem. Co-roianu, protop. Georgiu Marchisiu si propriet. Ioanu Cucu.

Dn. dr. Ratiu a combinatu tóte impregiurarile si a devenitu la acea convingere, ca nu este cu scopu, cá adun. viitória se se tiena in Siomcut'a; inse nici propunerea dlui Elia Ma-

celariu nu o spriginesce, ci alegendu calea de midiulocu, propune cá se se tiena astadata adunarea la Naseudu, ér cei ce pledéza pentru Siomcut'a, se faca bine si se astepte pana ce adun. gen. va alege cu unanimitate Siomcut'a de loculu adunarei viitóric.

Dn. vicariu Gregoriu Moisilu dice, ca motivele aduse pre langa Dev'a, militéza si pre langa Naseudu, care inca e confiniaria cu Bucovin'a si cu Maramuresiulu.

Dn. Andreiu Cosma respinge propunerea dlui Elia Macelariu, mai multu pondu pune pre vorbirea dlui dr. Ratiu, dar nu o póte partini, pentruca nu cunósce impregiurari, cari se póta impedecá cultivarea poporului romanu; in urma se róga de celi ce pledéza pre langa Naseudu si Dev'a, cá se mai astepte pana ce adunarea va votá cu unanimitate tienerea adunarei la Naseudu séu Dev'a.

Dn. Ioanu Florianu partinesce propunerea dlui dr. Ratiu. Inchidienduse desbaterea, dn. presied. aduce inainte tóte trele propunerile pentru Dev'a, Naseudu si Siomcut'a: parte din membrii presenti se dechiara pentru Naseudu, parte pentru Siomcut'a. — Observanduse inse, ca multi dintre cei de facia nu suntu membrii ai asoc., dn. presiedinte provóca pre ddn. óspeti se se traga indereptu. Intemplanduse acést'a, provóca pre ddn. membrii se se despartiésca in doue parti si cei ce stau pre langa Siomcut'a, de loculu adunarei viitóric, se se insire deadrept'a, ér celi ce stau pre langa Naseudu, deasteng'a presidiului.

Fíindu inse cu anevoia a deosebi, pre care lature sta maioritata, dn. presiedinte se bucura de rivalitatea membriloru in dorinti'a nobila de a fi fericitati cu presenti'a adunarei, si dispune votisarea nominale.

Dn. capitanu Const. Stezariu cetindu catalogulu membriloru, fiacare dintre celi de facia la audiulu numelui seu, isi depune votulu, si fiindu 34 membrii pre langa Siomcut'a, ér 28 pentru Naseudu, dn. presied. enuntia, ca loculu tienerei adunarei gen. IX. pre anulu 1869 este Siomcut'a mare.

XXXIII. Aratanduse lips'a unei comisiuni pentru verificarea protocolului acestei siedintie, la propunerea dlui presied. adunarea alege pre urmatorii ddni, locuitori in Gherl'a: Can. Ioanu Anderco, vicecom. Mich. Bohetielu, asesoriu A. Nemesiu, not. cons. Lazaru Huza si vicenot. comit. Vasiliu Popu, carii la propunerea dlui Ioanu Cucu se insarcinéza totuodata a respicá magistratului cetatiei libere Gherl'a, multiamit'a cea mai

adunca a adunarei, pentru rar'a ospitalitate, cu care a imbraciatu cetatea Gherl'a acésta adunare.

XXXIV. Terminanduse estu modu agendele acestei adunari, dn. presiedinte tienù o cuventare potrivita catra adunare, care se alatura aici sub P). Dice, ca pre catu de mare a fostu bucuri'a tuturoru la intalnire si petrecere la olalta, cu atat'a ni-e mai mare machnirea, candu vedemu, ca ér trebue se ne despartimu; durerea inse nio astempera speranti'a, ca la anulu ér ne vomu intalni. Adresanduse apoi catra Ilustr. sa dn. ep. dr. Ioanu Vancea si catra locuitorii acestui orasiu, le esprime cea mai cordiale multiamita pentru amórea fratiésca si placerea, cu care au primitu acést'a adunare in midiuloculu loru. In urma multiamindu in numele asoc. intregi ddloru membrii, cari n'au pregetatu ostenél'a, ci au acursu a redicá decórea acestei serbatori natiunali: i róga, cá si in decursulu anului viitoriu, se nu'si retraga spriginulu dela inaintarea scopului asoc., si esprimendu'si dorinti'a de a se intalni la anulu cu totii la Siomcut'a mare, isi ia remasu bunu dela adunare, eschiamandu: „se traiésca natiunea romana!“

Si asia se inchiaie siedinti'a la 8 óre sér'a, ér membrii se departara sub impresiunea celoru mai cordiale sentimente fratiésca, si cu dorinti'a ferbinte de intalnire la Siomcut'a.

Datu in Gherl'a cá mai susu.

Lad. Basiliu Popu mp.
presiedinte.

Ioanu V. Rusu mp.
secret. II. alu asoc. trans.

S'a cetitu si autenticatu in Gherl'a la 3. Sept. 1868.

Notari ad hoc:

Iustinu Popfiu mp.

Vis. Romanu mp.

Dr. V. Mihali de Apsi'a mp.

Ioanu Andercohomorodanulu mp,

Michaiu Bohetielu mp.

Lazaru Huza mp.

Alesandru Nemesiu mp.

Vasilie Papu mp.

membrii comisiunei verificátorie.

I n t r a t e

Nr. curentu

1 La adunarea generala din anulu trecutú tienuta in Clusiu in 26, 27 si 28 Augustu 1867 st. n. au remasu in restu

Pe anulu curentu 186^s/₉ au intratu:

- 2 Tase dela membrii fundatori si ordinari pe anulu curentu
- 3 " restante din anii trecuti dela membrii ordinari
- 4 " anticipative pre 186^s/₉ dela unu membru ordinariu
- 5 Interese dupa obligatiunile imprumutului de statu
- 6 " " " metalliques si de loteria
- 7 " " " urbariale transilvane
- 8 " " " urbariale ungurene
- 9 " " asemnatiuni de ale bancei ipotecarie
- 10 Pentru diplome
- 11 Pentru cas'a telechiana din Abrudu venduta
- 12 Dela unu concertu tienutu in Clusiu in 27. Augustu 1867
- 13 Colecte si oferte au intratu
- 14 Pentru acte de ale adunariloru gen. vendute si anume: 12 ecsepl. din I, 11 ecs. din II., 12 ecs. din III., 2 ecs. din IV., 45 ecs. din V. si 59 ecs din VI.
- 15 Pentru manufacturi vendute de ale espusetiunei din Brasiovu
- 16 S'au cumperatu obligatiuni urbariale transilvane in pretiu nominalu de
- 17 Prenumeratiuni la fói'a asociatiunei „Transilvani'a au intratu

Sum'a intratelorú

E r o g a t e.

- 18 Secretariului II. onorariulu anualu
- 19 " " ajutoriu pentru unu scriitoriu stabilu (cá stipendiu)
- 20 " " pentru spesele cancelariei
- 21 Stipendia pentru juristii: G. Geras. Rusu in Vien'a, Andr. Cosm'a si Ed. Nemesiu in Pest'a à 100 fr. = 300 fr. si Ieronimu Gheja in Sibiiu 70 fr., cu totulu
- 22 Stipendia pentru pedagogii Stef. Torpanu si Georg. Munteanu in Prag'a à 350 fr.
- 23 " pentru tehniculu Dionisiu Radesiu in Vien'a
- 24 " pentru agronomistulu Georgiu Vintilla in Ungarisch-Altenburg
- 25 " pentru studentii in scóle reale Iosifu Macsimu in Sibiiu si Const. Popoviciu in Brasiovu à 50 fr.
- 26 Ajutórie pentru sodalulu I. Bogorinu, care s'a facutu maestru de cisme in Sibiiu
- 27 Ajutórie pentru invetiaceii de meserii Iul. Marcianu in Clusiu si Ioanu Piso in Sasu-Sebesiu à 25 fr.
- 28 Banií gat'a, cu carii s'au cumparatu obligatiunea urb. trans. de sub Nr. cur. 16
- 29 Pentru edarea fóiiei asociat. „Transilvani'a“ (dupa prot. purtat deosebi fr. 699.10
- 30 " procurarea prot. etc. pent. acésta fóiia } pana la ultimulu Iuliu a. c. „ 22.96

Sum'a erogatelorú

Subtragêndu erogatele remane astadi in restu

I N T R A T E

Bancnote		Argintu		A u r u			Asemnatiuni de ale bancii ipotecarie		Obligatiuni de statu		Sum'a	
i n v a l u t a a u s t r i a c a												
fr.	cr.	fr.	cr.	galbeni	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.
2018	55	11	25	4	20	—	18100	—	7886	—	28035	80
490	—	—	—	1	5	—	—	—	315	—	810	—
1000	—	5	—	—	—	—	—	—	420	—	1425	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
—	68	65	50	—	—	—	—	—	—	—	66	18
19	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	6
310	3 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	310	3 1/2
39	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	6
452	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	452	50
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—
258	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	258	—
247	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	247	69
130	77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130	77
60	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	50
15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1050	—	1050	—
858	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	858	—
5924	84 1/2	81	75	5	25	—	18100	—	9671	—	33802	59 1/2
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—
100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	160	—
380	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	380	—
700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	700	—
300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—
330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	330	—
100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
668	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	668	50
722	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	722	6
64	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	44
3825	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3825	—
2099	84 1/2	81	75	5	25	—	18100	—	9671	—	29977	59 1/2

I n t r a t e

Translatura (restulu de dincolo)

Specificatiunea acestui restu.

a) bani gat'a:

In bancnote si arama
 In argintu si auru

b) Asemnatiuni de ale bancei ipotecarie:

Seri'a A Nr. 4179 à 10000 fr., seri'a A Nr. 3267 à 5000 fr., seri'a A
 Nr. 7252, 7253 si 7254 à 1000 fr. = 3000 fr., si seri'a B Nr. 6167
 à 100 fr., tôte ddto. 21. Fauru 1868, in suma

c) Obligatiuni de statu:

2 bucati Metalliques à 100 fr. = 200 fr. m. c. séu
 2 „ cu sorti de loteria din anulu 1860 Nr. 504 si 1592 à 100 fr. v. a.
 2 „ urbariale transilvane à 1000 fr. = 2000 fr., 4 bucati à 500 fr.
 = 2000 fr., 24 bucati à 100 fr. = 2400 fr., si 2 bucati à 50 fr.
 = 100 fr. (Numerii acestoru obligatiuni se vedu din conspectulu pur-
 tату deosebi) in suma totala 6500 fr. m. c. séu
 8 bucati urbariale ungurene à 100 fr. = 800 fr. m. c. séu
 10 „ Imprumutulu statului (nationalu) à 100 fr. = 1000 fr., si 26 bu-
 cati à 20 fr. = 520 fr., in suma 1520 fr. m. c. séu

Sum'a cea deasupra

B i l a n t i u.

In anulu trecut 186⁶/₇ au remasu restu
 In an. acest'a au intratu venitu curatu dupa subtrageroa sumei de sub Nr. cur. 28

Totulu cu restulu din anulu trecut

Chieltuielele pe anulu acest'a 186⁷/₈ au fostu dupa subtragerea sumei de
 sub Nr. cur. 28

Remane restu la adunarea generala a VIII.

Alaturandu restulu din an. tr. cu celu de acumu au crescutu fondulu cu .

Ofertele si colectele de sub Nr. cur. 13 au intratu:

	fr. cr.
1) dela inclit'a judecatoria civila a comitatului Solnocu de mijlocu	66 67
2) dela dn. asesoru la sedri'a comit. in Clusiu Leontinu Popu . .	20 —
3) dela economii de oi din comun'a Talmacelu scaunulu Sibiiului .	20 —
4) Prin laudabil'a staruintia a dn. colectoru din Nocrichu Ioane Za- haria colecte dela urmatorii domni din Fofeldea: Ioane Bonca teologu absolutu 5 fr., Petru Manoila invetiatoriu 5 fr., An'a Za- haria marit. I. Bonca 40 cr., Ios. Chirtopu jude 1 fr. 50 cr., Chi- ridonu Ganea economu 1 fr., Zosimu Chirtopu colectoru 1 fr., Ioanu lui Zosimu 40 cr., Aronu Chirtopu 40 cr., Ioanu Hidu not. 50 cr., Iosifu Niagu oratore 50 cr., Petru A. Sopa 40 cr., Ioane M. Chirtopu 40 cr., Mateiu Alesandu invet. din Ilenboc'a 5 fr., Ioanu Stoic'a not. in Sasauju 1 fr. 50 cr., Sim. Ciocanu din Glimboc'a 40 cr., Ioanu Banca parochu 40 cr., Ioane Dragomanu 20 cr., Dragomanu Drago- manu 30 cr. din Czichendealu, dupa detragerea postportulu de 20 cr.	24 10

Sum'a . 130 77

I N T R A T E

Bancnote		Argintu		Auru			Asemnatiuni de ale bancii ipotecarie		Obligatiuni de stat		Sum'a	
i n v a l u t a a u s t r i a c a												
fr.	cr.	fr.	cr.	galbeni	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.
2099	84 ¹ / ₂	81	75	5	25	—	18100	—	9671	—	29977	59 ¹ / ₂
2099	84 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2099	84 ¹ / ₂
—	—	81	75	5	25	—	—	—	—	—	106	75
—	—	—	—	—	—	—	18100	—	—	—	18100	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	210	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	6825	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	840	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1596	—	9671	—
2099	84 ¹ / ₂	81	75	5	25	—	18100	—	9671	—	29977	59 ¹ / ₂
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28035	80
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5098	29 ¹ / ₂
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33134	9 ¹ / ₂
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3156	50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29977	59 ¹ / ₂
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1941	79 ¹ / ₂

Sibiu, 21. Augustu 1868.

Const. Stezariu,

capit. in pens. si cassariu alu asoc. trans rom.

Pentru controloru:

N. Cristea.

Conformu conclusului adusu in siedint'a II. a adun. gener. a asociatiunei trans., tienuta la Gher'la in 26. Augustu c. n. punctu XIX., se da prin acest'a din partea presidiului asociat. absolutriu dlui capitanu si cassariu alu asociatiunei Const. Stezariu, cu privire la ratiociniulu seu pe anulu 1867⁷/₈.

Sibiu, 15. Sept. 1868.

Ladislau Basiliu Popu mp,
presiedinte.

I. V. Rusu,
secret. II. alu asoc. trans.

Acte de ale adunarei generale din 1868.

(Fine).

Propunerea dlui vicariu Michailu Pavelu.

In urm'a consultarei mai multoru membrii ordinari ai asociatiunei trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu locuitorii in comitatele Maramuresiu, Satu-mare si Ugocea considerandu, ca numerulu membriloru ordinari din comitatele atinse cresce din di ce merge, si se imaresce deodata in interesulu romaniloru din aceste parti catra asociatiunea transilvana.

Considerandu mai departe, ca folósele asociatiunei prescise in §§. 2 si 23 lit. i), sunatórie despre inaintarea literaturii romane, despre impartirea stipendiiloru si premiiloru, precum si despre prefigerea tempului si locului adunantiei generale, suntu de poffitu si intru comitatele sustinse totu in aceea mesura, cá si in Transilvani'a intru unu modu proportionatu.

Subscrisulu din incredintiarea mai multoru membrii ordinari, isi e libertate de a face urmatóri'a propunere: onorat'a adunare se binevoiésca a adauge catra statutele asociat. unu §. in intielesulu caruia „Activitatea asociatiunei transilvaue se estinde si asupra comitat. Maramuresiu, Satu-mare si Ugocea.

Gherl'a, 25. Augustu 1868.

Michailu Pavelu,
vicariulu Maramuresiului.

Propuneri pentru adunarea gener. a asociat. trans. rom.

tienuta la Gherl'a in 26. Aug. 1868 de catra subinsemnatulu membru alu ei.

1. Adunarea generale se decida in principiu infintierea unei tipografii proprie a ei in Sibiiu. Spre scopulu acest'a séu se insarcineze pre comitetulu asociatiunei, séu se aléga o comisiune anume, cá pana la adunarea gener. viitóre, séu, déca s'ar putea, mai curendu, se elaboreze unu proiectu despre modulu celu mai inlesnitiosu, prin care s'ar putea realisé acésta decisiune.

2. Adunarea generala se hotarésca edarea pe spezele sale proprie a cartiloru de instructiune pentru scólele popularie romane, fara diferintia confesionala (luandu afara cartile relig.).

3. Se se tiparésca in numeru corespundietoriu de esemplarie unu catalogu despre tóte cartile bibliotecei asoc. trans., cum si alu obiectelorú ce compunu museulu asoc., si comit. asoc. se se insarcineze a compune pana la adun. gen. viitóre unu

proiectu despre modulu, in care membrii asociat. ar putea se folosésca numit'a biblioteca.

Motivarea acestoru propuneri subinsemnatulu, déca se va cere, o va face in siedinti'a de mane.

Gherl'a, 25. Aug. 1868.

Visarionu Romanu.

D i s c u r s u

tienutu de dn. Iosifu Popu in adun. gen. din Aug. 1868.

Onorata adunare generale!

Scopulu asociatiunei nóstre este: „inaintarea literaturii romane si cultur'a poporului romanu.“

Disertatiunea, ce cutesu a o tiené, inaintea on. adun. gen., taie in sfér'a „culturei popórelóru.“

Miam alesu unu obiectu usioru de pertractatu, dara si usioru de intielesu.

Nu astépte o. ascultatoriu ceva scientificu dela acésta disertatiune; ea este compusa mai multu pentru poporu.

Ocupatiunile primitive ale ómeniloru si primele inventiuni ale acelor'a, cu unele deductiuni la poporulu romanu, este obiectulu disertatiunei de facia.

Materialulu acestei disertatiuni este culesu din presumptiunile, ce le au adunatu din deosebitii istoricii, despre obiectulu pre-fiptu. Si nici nu se póte altucum, candu se scrie despre o era, de carea si istoricii cei mai vechi, numai prin traditiuni vorbescu. Cá de cea mai vechia fontana istorica, se servescu scriitorii crestini, de s. biblia.

Voiu incepe tocm'a cu cea dintaiu parechia de ómeni, carea ne-o pomenesce acésta carte.

Adamu si Ev'a, cu urmatorii loru, pucine inventiuni voru fi facutu pana atunci, pana candu se chraneau din abundanti'a frupteloru, ce le intendeau loru fruptuósele si placutele tienuturi din acea parte a Asiei, unde vietiuéa; celea mai frumóse frupte cresceau acolo, pentru densii, selbatice. Tóta ocuparea ómeniloru erá, cá se culéga fruptele si se le mistuiésca.

Inbracamentea loru erá catu se póte de simpla, dupace sub clim'a cea calda a Asiei le ajungea simpl'a inbracamente inventata de Adamu, cá celu dintaiu croitoriu, aflandu'si scaparea, in contra arsítiei sórelui, sub umbrele recoróse ale arboriloru.

Multu tempu, pana candu nu s'a inmultitu omenimea, n'a

trebuitu ce cugete omulu la inventiuni pentru nutrire si inbracare.

Primele inventiuni, ce le voru fi facutu ómenii, suntu acelea d'a se apará in contra animaleloru selbatice, si d'asi le supune puterei sale. Comunicatiunea cu animalele selbatice a datu omului indresné'l'a d'a se apropiá de acelea; mintea apoi l'a invetiatu d'a se intrebuintia si de cate unu instrumentu, buna óra de o maciuca; elu dá cu cate o maciuca spre a culcá animalulu la pamentu, éra lips'a l'a invetiatu de 'si a facutu din pelea aceluia vestmentu.

Astfelu aflamu, cumca maciuc'a s'a intrebuintiatu cá arma chiaru si in famili'a celoru d'anteiu ómeni, dupace cu maciuc'a a omoritu Cainu pre fratele seu Abelu.

Unu esemplu tristu acest'a despre aceea, catu de ingraba s'a stricatu natur'a omenésca.

Inmultienduse ómenii, fruptele, ce lea produsu natur'a de sine, nu erau destule, cá se'i acopere lipsele; deci au trebuitu se cugete ei insii la midiulóce, prin cari se'si ajute, si in specie la midiulóce, cari se ajute natur'a in productivitate. — Asia ocurge, cá cea dinteiu ocupatiune a ómeniloru, la carea l'a indreptatu insusi Ddieu pre omu, candu 'lu scósa din raiu:

I.

Agricultur'a.

Natur'a insasi lea aratatu ómeniloru modrulu de a cultivá pamentulu. — Omulu a observatu, ca acolo, unde a cadiautu din spice sementia, a crescutu holda si din acést'a s'a formatu spice noue incarcate de sementie; a vediatu, cumca unde éra loculu brasdatu, sementi'a se prindea mai lesne, si cumca natur'a ajutá crescerea planteloru prin plóia.

Omulu a imitatu natur'a, a brasdatu pamentulu, a aruncatu sementie in elu, si ce se vedi, holde verdi au resaritu din pamentu, din holda firele de paiu, in verfulu loru cu spice manóse incarcate de greu. O descoperire minunata! Binecuventarea acestei descoperiri a fostu atatu de mare, incatu popórele pagane, pline de admiratiune si multiamire, erau de credinti'a, cumca insusi Ddieu a descinsu din ceriu, de a invetiatu pe ómeni agricultur'a.

La romani, stramosii nostrii, nu se rusínau nici cei mai mari beliduci si diplomati, d'a portá córnelu plugului; ba marta ne este istori'a, ca Cincinatu a fostu dusu dela córnelu plugului la consulatu. Imperatulu Chinei din stravechime, 'si tiene

de o mare onóre, a portá odata intr'unu anu, in ochii popóreloru sale, plugulu.

Atatu de mare pretiu avea la cei vechi lucrulu, la care indreptase creatoriulu pre cei dintaiu ómeni.

Necadiulu inse a invetiatu pre omu, cá se'si ajute si cu instrumente. Astfelu elu a vediutu, cumca este fórte greu, cá se culéga cu man'a sementi'a din spice, a fostu mai usioru cá se o scótia prin lovitura, cu o ramura din unu arbore, si eata o inventiune noua in agricultura, inblaciiulu.

La unele din popórele vechi s'au intrebuintiatu si animalele la sfarmatulu spiceloru; in specie la jidovi, ca-ci Moisi a opritu cá se se lege gur'a boului la inblatitu. Inca in tempii cei mai vechi au sdrobotu ómenii grauntiele intre doua petrii. Si pre tempulu lui Moisi se aflau risínitie, pre cari acest'a le considerá cá unu instrumentu neincungiurabilu la economi'a casnica, dupace prin lege a opritu opemnorarea acelor'a, ca-ci, asia se dice acolo „acést'a atat'a ar insemná, cá cum 'si ar opemnorá cineva insasi viéti'a sa.“

Maiestri'a, de o intrebuintiá la macinatu poterea apei, a ventului, in fine si a abórelui, suntu inventiuni ale tempului mai nou. Morile cu apa se aflá ici si colea numai pre tempulu lui Isusu Christosu; morile de ventu le cunoscú in Europ'a abia de 790 de ani, éra morile de aburu suntu o inventiune a tempului celui mai nou.

Agricultur'a 'si a avutu urmarile sale binefacatórie pentru omenime. Prin agricultura si-au castigatu ómenii o locuintia statornica, ca-ci acolo, unde s'au aruncatu sementi'a, erau necesitati cá se astepte si secerisiulu. Cá se aiba si secerisiu, pamentulu avé lipsa de cultivare continua, si astfelu fu omulu necesitatu a'si face langa semenaturile sale o colibióra. Acestea de buna séma la inceputu au fostu si mai simple, decum suntu acele, sub cari 'si afla repausu tieranii nostrii, candu se intorecu sér'a incarcati de sudóre, fripti de arsíti'a sórelui si garboviti de lucrulu dilei, dela agrii loru, rescumperati cu sierbitutea secularia. Mai multe colibe adunate intr'unu locu, au formatu celea dintaiu sate, cari prin cultura continua in unele locuri s'au straformatu in cetati colosale. Pre Cainu 'lu numesce bibli'a de agricultoriu, si pre elu si de celu dintaiu intemeiatoriu alu unei cetati cu numele Enochu, numita astfelu dupa numele unui fetioru alu seu. Coadunarea mai multoru ómeni cu locuintiele langa olalta, ia condusu pre densii si la celea dinteiu concepte de dreptu, „despre alu meu si alu teu.“

Intru inceputu totu pamentulu a fostu bunu comunu alu ómeniloru. Dupace inse au inceputu ómenii a cultivá fiacare cate o bucata pentru sine, de sine a urmatu, cumca acea bucata de pamentu au considerat'o cá proprietate eschisiva pentru sine.

Conlocuirea mai multoru ómeni de nature deosebite a datu ocasiune la indemnuri imprumutate si ajutorare in lucru.

Intemplarea apoi si lips'a a condusu pre ómeni la una si alta inventiune si a desteptatu in ei aplecarea catra o viétia sociale.

Agricultur'a a datu indemn u ómeniloru si spre cultu divinu. Tieranulu, care'si sémena sementi'a, scie bine, cumca pamentulu singuru nu'i póte aduce frupte, déca nu'i vine intru ajutoriu ceriulu, cu ploia si cu radiele sórelui; pre candu vede de alta parte, cumca man'a ceriului prin o furtuna ii nimicesce tóta speranti'a in Ddieu, cá in fontan'a tuturoru bunatatoru. Ast'a o afla omulu si astadi, in specie la poporulu nostru romanu. Catra Ddieu 'si indrépta tieranulu romanu cu femeia si pruncii, rogamentea ferbinte, acolo este speranti'a lui. Dommului tuturoru aduceau cei vechi, cá multiamita de jertfa, fruptele celea mai de frunte.

Instrumentele economice au trebuitu se fia, pana la intrebuintiarea focului, fórte simple. Atat'a este constatatu, cumca inca inaintea diluviului au cunoscutu ómenii foculu; bibli'a vorbesce de unu Tubalcain, carele se fia fostu celu dinteiu fauru, unu semnu despre acea, cumca inaintea diluviului s'au prelu cratu metalele.

Despre Noe se spune, cumca indata dupa diluviu a facutu jertfa prin focu. Nu se afla inse nicairea scrisu, cum au venitu ómenii la cunoscinti'a focului. Si despre acést'a se potu statori numai presumptiuni. Fulgerulu va fi lovitu unu arbore, acést'a va fi eruptu in flacari, si eata o inventiune noua adusa de intemplanare.

Mai anteu se va fi spariatu omulu de acestu fenomenu; curagiulu inse l'a condusu acolo, de s'a inpretenitu cu foculu si la intrebuintiatu spre scopuri deosebite. Se póte, cumca la cunoscinti'a focului, pre unele locuri, au venitu ómenii prin alte intemplanari, buna óra prin flacar'a ce a dat'o frecarea a loru doua bucati de lemnu, séu scínțele esite din pétra.

La greci a fostu traditiunea, cumca Prometeu a luat u o fachia la mana, s'a aruncatu cu ea la ceriu, a aprins'o din sóre si astfelu a adusu flacara cerésca pre pamentu. Popórale vechi

sciau pretiui foculu fôrte, ce se vede de acolo, cumca ii dau o adorare dîvina.

Romanii aveau templu, in carele prin asia numitele Vestale consacrau unu focu nestinsu, diu'a si nóptea.

Asia ceva aflamu si la persi si la alte popóra.

Foculu se va fi intrebuintiatu mai anteu la gatirea mancariloru. Popórale de nou descoperite inca se folosescu numai spre acestu scopu de focu. Locuitorii insulei Otohaiti din Australi'a sapau in pamentu o gaurá, in carea inferbentau prin ajutoriulu focului nesce petrii. Dupace se inferbentau petriile, aruncau carnea pe petrii si asia 'si gateau friptur'a.

In Indi'a se intrebuintiá in locu de caldare unu vasu de scórtia; acest'a se implea cu apa, se aruncá in elu petrii inferbentate, astfeliu inferbintanduse ap'a, se arunca in aceea carnea si se pregatesce de mancare.

Renumitulu caletoriu de mare, portugesulu Magellanu, carele a vietuiutu in seclulu alu 16-lea, a aflatu in un'a din insulele Mariane catra amédi dela Chin'a, unu poporu, carele inca nu cunoscea foculu. Facendu elu cu consocii sei unu focu. locuitorii de acolo s'au minunatu si inspaimentatu de acestu monstru, carele mistuiesce lemne; indemnati inse se apropiara atatu de tare, catu luandu'si indresnél'a au pusu man'a pre ominosulu animalu, éra acest'a frigêndu'i cu suflarea sa cea intunecósa, s'au inspaimentatu si mai tare de monstrulu celu ne mai vediutu.

De celu mai mare folosu s'a aratatu foculu la prelucrarea metaleloru.

Suntu tieri, d. e. Spani'a, Brasili'a s. a., in cari in vechime aurulu, argintulu, aram'a si alte metale luceau pre suprafaci'a pamentului, Dar pe tempii acei'a nici nu le sciau dá pretiulu cuvenitu, locuitorii aceloru tienuturi. Din aurulu si argintulu acel'a locuitorii isi taiau cu o pétra cate un'a bucata si o acatiau cá ornamentu. De aici a remasu de buna séma fierulu, care nu lucece la ochi, si totusi este celu mai folositoriu dintre metale, multu tempu nefolositu. Intrebuiutiarei fierului are d'a multiami lumea celea mai grandióse inventiuni. In specie agricultur'a a trebuitu se ia cu totulu alta desvoltare, dupace s'au aflatu instrumentele economice de fieru. Ocupatiunea celoru dinteiu ómeni inse n'a remasu numai pre langa agricultura, s'au ocupatu ei si cu cultur'a viteloru.

(Va urma).

C l i o.

Data Historica Oppidum Balásfalva Comitatus Albae infer. respicientia in Diplomatario Ill. Domini Com. Jos. Kemény contenta, ex eodem Diplomatario a. 1846 designata.

Anno

- 1271 Balásfalva Villa Herboldi nominabatur. Cod. Dipl. Tomo I. pag. 47.
 1313 „ Terra Blasii. Cod. Dipl. Tomo I. pag. 137.
 1317 Martinus et Franciscus Czerényi de Balásfalva. C. D. T. I. pag. 165.
 1369 Stephanus Filius Andreae de Balásfalva. Cod. Dipl. T. II. pag. 264.
 1435 Andreas de Balásfalva. Cod. Dipl. Tomo III. pag. 61.
 1454 Georgius et Blasius Czerényi de Balásfalva. C. D. T. III. pag. 209.
 1475 Stephanus Czerényi de Balásfalva. Cod. Dipl. Tomo III. pag. 408.
 1597 Balásfalva. Registra Archiv. Tomo II. pag. 337, item pag. 342.
 1606 „ Albae Inf. Suppl. Cod. Dipl. Tomo IX. pag. 51.
 1606 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 343.
 1606 „ Reg. Arch. Tomo IV. pag. 47, 48, 62, 63, 66 bis.
 1607 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 349.
 1608 „ Castellum. Cod. Dipl. Tomo VI. pag. 459.
 1609 „ Castellum. Cod. Dipl. Tomo VI. pag. 483.
 1609 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 343 et 349.
 1610 „ Castellum. Cod. Dipl. Tomo VII. pag. 15 et 28.
 1610 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 349.
 1611 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 344.
 1615 „ Castellum. Cod. Dipl. Tomo VII. pag. 157 et 177.
 1615 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 350 bis.
 1617 „ Castellum. Cod. Dipl. Tomo VII. pag. 233.
 1617 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 345.
 1619 Czerényi Wolfgangus de Alsó-Balásfalva. Reg. Arch. T. III. p. 361.
 1621 Balásfalva Castellum. Cod. Dipl. Tomo VII. p. 302.
 1621 Balásfalva. Reg. Arch. Tomo II. pag. 345.
 1630 „ Cod. Dipl. Tomo VII. pag. 471, 484, 491, 495, 499.
 1630 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 350 bis.
 1631 „ Castellum. Cod. D. T. VII. p. 165, item p. 557 et 558.
 1633 „ Castrum. Cod. Dipl. Tomo VIII. pag. 61.
 1637 „ Castrum. Cod. Dipl. Tomo VIII. pag. 152.
 1637 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 350.
 1638 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 345.
 1643 „ Castrum. Cod. Dipl. Tomo VIII. pag. 262.
 1646 „ Castrum. Cod. Dipl. Tomo VIII. pag. 279.
 1647 „ Suppl. Cod. Dipl. Tomo X. pag. 149.
 1648 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 346.
 1649 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 354.
 1650 „ Suppl. Cod. Dipl. Tomo X. pag. 195.
 1657 „ Suppl. Cod. Dipl. Tomo X. pag. 238.
 1657 Czerényi Susana Reg. Arch. Tomo III. pag. 337.
 1659 Balásfalva. Reg. Arch. Tomo I. pag. 195.
 1659 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 346.
 1664 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 346.
 1666 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 330.
 1668 „ Reg. Arch. Tomo II. pag. 348 bis., item pag. 354.

1670	Balásfalva.	Reg. Arch. Tomo II. pag. 351.	
1674	"	Reg. Arch. Tomo II. pag. 353.	
1675	"	Reg. Arch. Tomo II. pag. 352 bis.	
1676	"	Reg. Arch. Tomo II. pag. 353 bis.	
1676	"	Castrum. Cod. Dipl. Tomo XI. pag. 279.	
1681	"	Reg. Arch. Tomo II. pag. 354 bis.	
1684	"	Castrum. Cod. Dipl. Tomo X. pag. 68.	
1684	"	Reg. Arch. Tomo II. pag. 137, item pag. 355.	
1689	"	Reg. Arch. Tomo II. pag. 335.	
1697	"	Reg. Arch. Tomo II. pag. 267.	
1704	"	Cod. Dipl. Tomo XII. pag. 61 et 62.	
1707	"	Reg. Arch. Tomo II. pag. 140.	(Va urma.)

CONSTANTINU BRANCOVANU.

Drama in cinci acte.

(Continuare si intrecurmare).

Moens.

Amorulu prin gelosia móre.

Oh! gelosi'a face amorulu ua vǎlvóre
Ce arde, ce ucide, amorulu aici josu!
Dar' se n'ai nici ua téma, o sufletu multu frumosu,
Ca-ci te iubescu! Femeia in frumuseti alésa,
Iubescu eu pre femeia, ér' nu pre 'mperatésa.
Feme'a me rapesce prin frumuseti ceresci;
Scii tu catu de frumósa si catu de dulce esci?
Asia precumu la sóre in diu'a caldurósa,
Campi'a se aréta, sub plóia scńteiósa;
De radie-abia vediute, asia si viati'a mea
S'a invelitu de radie, din stralucirea ta!

Caterin'a.

Vosbesce-mi tu totu astu-felu; vorbirea-ti me rapesce,
Ce Dieu insufla tie, ce buz'a ta rostesce?

Moens.

Tu! inse spune mie, atatu ferbinte-amoru
Va trece elu cá tóte, ce josu in lume moru?
Eu insu-mi, cate-ua-data, simtiu gelosia cruda,
Ca-mi treera rarunchii cu flacare, cu truda.

Caterin'a

Tu esci gelosu? Imi place se sciu ca ast-felu esci,
Acést'a dovedesce mesur'a catu iubesci.

Si cine este-acela, ce temerile tale
Ilu facu obiectu ferice alu ganduriloru mele?

Moens.

Eu n'amu uritu pre nimeni. Pre Mencicof urescu!

Caterin'a

Moens! ce dici? dér' afla, ca eu nu ilu iubescu!
Acésta curtenire, ce crede ca-mi arata
E unu midiulocu, prin care unu locu langa tronu cata;
Nu 'n anima-mi, cá tine! elu este-unu sufletu micu;
Iubesce-imperati'a; feme'a nu-i nimicu!
Feme'a nu-lu iubesce, feme'a este-a ta.
Se parguescu pre budie-i spre a te imbeta,
Ai ambrosiei struguri sub tinera suflare,
Ce respandesce-amorulu, cerésca desfatare
Acolo este locul, ce tie pestrezu eu,
Locasiu de voluptate si demnu d'unu Dumnedieu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Desfatátore vorbe, ce anim'a-mi rapesce!
In tine cá in sóre, candu ochii mei privesce,
Se 'néca de lumina, d'ale frumusetii radia,
Si altu nimicu in lume nu potu cá se mai védia.

Caterin'a.

Iubesci tu a mea mana?

Moens.

Candu tu o tini pre frunte.
Ai dice ghiocelulu in rou'a de pre munte.

Caterin'a.

Iubesci tu a mea gura?

Moens.

Unu tradafiru frumosu,
Ce crépa si revérsa anteiulu seu mirosu.

Caterin'a.

Iubesci a mea cositia?

Moens.

Scînteii stralucitóre,
De geru ce'n aeru érn'a plutescu, tremuratóre.

Caterin'a.

Cu astu-felu de cuvinte, Moens, m'ai fermecatu;
Prin astu-felu de cuvinte tu dér' le-ai merita.
Suntu ale tale tóte!

Moens.

Oh! inca nu! si eata
De ce de induoiela alu meu sufletu se'mbata!...

Caterin'a.

Astépta. Celu ce scie in lume a astepta,
Afla-va resplatirea deplina! Iti voiu da
Ce-ai meritatu cu pretiulu de cruda sufferintia,
Moens, atunci candu mie vei dovedi credintia.

Moens.

Ce trebuie a face? cá eu se-ti dovedescu?
Frumósa-Imperatésa, catu pociu se te iubescu?
Vrei viétia-mi se dau tie? pre cine vrei tu óre,
Cá se omoru? Imi spune, o dragalasia flóre?
Tu ce rapesci pre cale ai vietiei calatori
Cá stelele din ceriuri.

Caterin'a.

Voiu astadi se omori
Rival'a mea, si-amorulu cu degete de crinu
Iti va deschide tie intrare-n alu meu sinu.
Chiaru in acésta nópte! acést'a dovedesce.
Amorulu cere jertfa. Dér' Petru-aici sosesce.

(Imperatulu Petru intra).

(Cei dinainte) Petru.

Rusi'a se domnésca pre lume un'a data!
E cugetarea mare, ce sufletu'mi imbata.
Rusi'a e menita de insusi Dumnedieu,
Pre lume se domnésca! Riu micu o gasiú eu.
Riu mare-o lasu; si altii voru face-o fericita;
Voru face-o mare-intinsa. Rusi'a e menita

Se luce cá unu sóre pre mandrulu resaritu,
A-invietiuí Europ'a ce timpíi au saracitu.
Alle ei mandre valuri se voru versa pre lume,
Voru sparge ori-ce stavili, ce slabii Regi voru pune.
La Indii ea va merge, Bizantiulu va rapi.
Pre turci si persi prin lupte, va face a slabi.
Se între 'n golfulu Persicu, comerciulu prin Siri'a
Se faca se renasca! Se tréca in Indi'a!
Pre turcii din Europ'a d'aici a-i departá
Crestinii din Turci'a, se-i traga 'n partea sa.
Acest'a este planulu, si voiu se-lu punu pre cale
De implinire astadi!

Caterin'a.

Da, gândurile tale

Suntu mari cá universulu si se voru implini;
Dér' candu aici in viétia noi Dómnne, nu vomu fi.
Aceea, ce pre mine me imple de-intristare,
E amintirea luptei din Prutu. Voiu resbunare!
Asupra celoru ómeni, ce-acolo ne-au tradatu.
Voiu mórtea loru! o Dómnne! o ceru neaperatu!
Astu tradatoriu e Domnulu din tíer'a Romanésca.
Va perde-a lui domnia; n'asi vrea nici se traésca!
Elu ne-a promis merinde in lupt'a dela Prutu;
Pre ale lui cuvinte, bataia-amu inceputu.
Nu s'a tinutu de vorba. Ostirea flamandíta,
Nu de pagani, de fóme, acolo fu sdrobita.
Sdrobésca-se si viéti'a acelu tradatoriu.
Cum s'a sdrobitu armat'a. Iubite Domnitoriu!

Petru.

Unu omu este-ua insecta. Se fia, se nu fia,
Nu face nici ua umbra pre marea mea Rusia.
Vulturulu nu sfarama ua frundia ce-a lovitu
In aripa-i, ua frundia ce ventulu a smíncitu;
Nici leulu nu se'ntórna din cale si nu strica
Sub pasu-i ua plapanda fiintia, ua furnica.

Caterin'a.

Astu omu loví Rusi'a prin crud'a lui tradare,
In sufletu; a lui mórte e santa resbunare.
Dér' se-lu omóre Turcii, acésta asi dori.
Si Turcii-lu voru necide, ori candu tu vei voi.

Petru.

Se mai gandimu. Ua alta idea me muncesce.

Caterin'a (la ua parte).

Voiu face eu aceea, ce elu nu indrasnesce.

Voiu resbuna Rusi'a si umilinti'a mea

La Turci. Vedeti sumu drépta cá cerulu. Nu sumu rea.

(tare).

Resbelulu intre Pórta cu republic'a mare,

Cumu merge?

Petru.

In acést'a ai tu vr'ua cugetare?

Caterin'a.

Nu sumu eu de parere, e! Dómne, se declari

Resboiulu asta-data trufasiloru barbari.

De si ei suntu in lupta cu vechi'a Venetia,

Dér' timpulu cu priintia nu mi se pare mie.

Petru.

Pre a Rusiei frunte batai'a dela Prutu,

Bataia neferice ce Rusii au perdutu,

Se'ngana cu marirea cá nuorulu cu seninulu.

Ce e mai reu, e inca, ca-ci a facutu crestinulu

Se péra-a sa credintia d'acum in sceptrulu meu.

Caterin'a.

Acésta batalia facù unu mare reu.

Ea cere resbunare; dér' timpulu nu priesce:

Finantiale suntu slabe; armata ne lipsesce.

Astepti, totu ai in lume.

(Catre Moens).

Ei bine, ce-ai ganditu?

Moens (catre Caterin'a).

Vei fi dér' multiamita.

Caterin'a.

Vei fi dér' fericitu.

Moens.

Me ducu se-i radicu viéti'a! Ei cá se pociu a place

Si-a 'mperatí cu dinsa, uccigatoriu m'oiu face.*)

*) Crediendu ca cu scenele cate publicaramu din acésta drama istorica si nationala a dlui Bolintinénu, o amu recomandatu de ajunsu nu numai amatoriloru de arta, ci publicului intregu, o precurmamu aici.

Dela Redactiune.

Onorabilulu comitetu alu asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu binevoi a incunoscintia pe acésta redactiune prin intimatu din 6. Nov. Nr. 287/1868, cumca cu respectu la partea tehnica a publicarei acestei foi, luan-duse in consideratiune si raportulu din 25. Inniu alu redacti-unei, s'a decisu, cá fói'a asociatiunei dela 1. Ianuariu 1869 in-ainte se se publice in formatu 4°, éra nu in 8°, precumu ese in anulu acest'a, se se procure si charthia de calitate si mai buna si anume Nr. 6 de 13 puncti. Totuodata se aduce la cu-noscintia, cumca on. comitetu considerandu, ca se apropie finea anului curente, cu carele espira totuodata si terminulu abona-menteloru la fói'a asociatiunei, in siedinti'a sa din 3. Nov. a. c. a decisu a se adresa din nou catra on. publicu romanu cu a-pelulu seu, carele se va si publica in acésta fói'a.

Acestea pre'nsciintiate in cea mai deplina armonia, care a domnitu si pana acumu, va domni de siguru si de aci nainte intre on. comitetu cá organu ecsecutivu alu asociatiunei si intre redactiune, acést'a din partea sa inca se simte indatorata a pre-veni pe on. publicu si mai deaprópe pre ddni membrii ai a-sociatiunei, cumca dupa esirea susu atinsului apelu, va veni si ea spre a justifica in publicu metodulu, pe carele a fostu ne-cesitatu a'lu urma in decursulu anului la redactarea acestei foi, precumu si pe acela, ce'lu va urma in viitoriu, pre catu timpu va conduce publicarea aceleia. Cu respectu la dorinti'a ace-loru domni, carii ceru, cá acésta fói'a se coprinda mai multi articoli populari, si din contra, se nu coprinda de aceia, carii se vedu de ecs. in Archivulu pentru filologia si istoria,*) vomu. aduce catu mai curendu la desbatere meritoria terminulu „populariu,“ pentrucá se cunóscemu cu totii, care in ce intie-lesu ilu luamu si ce definitiune ii damu. Epitetulu „po-pulariu“ este fórte relativu; de aceea este absolutu necesariu, cá in stadiulu culturai si alu luminiloru, in carele ne aflamu noi toti romanii de tóte clasele si conditiunile, se cunóscemu curatu si luminatu: 1) care scrieri se potu numi la noi popu-larie si 2) care si catu de mare póte fi publiculu nostru ro-manescu doritoriu si cumparatoriu de scrieri popularie? . . .

*) A se vedé „Transilvani'a“ Nr. 22 pag. 525, cum si „Federa-tiunea.“

Bibliografia.

ATLANTE GEOGRAFICU

dupa L. BONNEFONT, profesoru la lyceulu Bonaparte, membru ulu societății geografice din Parisu etc.

adaptatu pentru scólele romane

DIN ORDINEA MARIEI SALE CAROLU I, Domnulu romaniloru
și adausu de A. Tr. Laurianu, decanu alu facultății de litere din Bucuresci. 1868.

Parisu. Lannée,
editoru geografu,
Rue dela Paix Nr. 8.

Bucuresci. Socecu,
librariu alu curției,
strad'a Mogosióia Nr. 7.

Desemnatu de A. Vuillemain.

Sapatu in pétra de Erhard r Duguay-Trouin.

Imprimari'a Monroq. Paris.

Acestu atlante, celu dinteiu, carele s'a publicatu in limb'a noastră, e compusu din 20 carte si anume: 1) Cosmografia si Planiglobu. 2) Planisferiu. 3) Europ'a. 4) Asi'a. 5) Afric'a. 6) Americ'a boreale. 7) Americ'a australe. 8) Oceani'a. 9) Daci'a moderna. 10) Daci'a antiqua. 11) Insulele Britanice. 12) Scandinavi'a. 13) Franci'a. 14) Elveti'a. 15) Prusi'a si Germani'a septentrionale. 16) Austri'a si Germani'a meridionale. 17) Rusi'a européna. 18) Ispani'a si Portugali'a. 19) Itali'a. 20) Europ'a orientale.

Cifrele deasupr'a numeloru muntiloru arata inaltimea loru in metrii.

Cifrele deasupr'a cetatiloru arata vreunu faptu istoricu.

Acestu atlante romanescu s'a tiparitu in 5000 ecsemplaria. M. Sa Domnitoriulu, cu ale carui spese s'a intocmitu si tiparitu acestu opu, de carele romanii nu mai potea se remana lipsiti nici pe un'a di, a binevoitu a darui cá la trei mii ecsemplaiia pe la tóte scólele mari si mici, cumu si pe la alte institute de cultura si membriloru societății academice.

Pretiuulu de bolta este 1 galbinu.

Cu singur'a esceptiune de cateva erori tipografice, care din lips'a unui corectoriu romanescu cu ochi ageri nu s'au potutu incungiura, atlantele oferesce nu numai tinerimei, ci si profesoriloru de specialitate avantagele tóte, cate se potu astepa dela unu opu geograficu de volumele acestuia.

Se intielege ca si acésta editiune, cá mai totu ce ese din man'a francésca, este eleganta; éra in frunte are portretulu Domnitoriului, care inca e nimeritu bine.

Pentru dictionariulu magiaru-romanescu,

la carele se deschisese prenumeratiune in Nr.ii 7 si 9 ai acestei foi cu 3 fr. 20 cr. legatu usioru si cu 3 fr. 70 cr. legatu tiepênu, facemu cunoscutu domniloru, carii ne intrebara prin epistole, cumca 22 côle 8° suntu gat'a si ca tipografii s'au indatoratu din nou a'lu da gat'a nesmintitu pe terminulu prefiptu in contractu, adica in primaver'a viitória. Asia rugamu pe on. publicu si pe dd. librari, cá se binevoiésca a mai fi cu ceva asteptare. Intr'aceea abonamente se mai primescu la subscrisulu totu cu pretiurile pre'nsciutiata.

Aceloru domni, carii ne ceru dictionariulu in fascióre, le respundemu, ca la asia ceva nu ne obligaramu nici odata, pentruca este in interesulu domniloru cumparatori, cá tocma unu dictionariu (de 38—40 côle tiparite) se'lu aiba dintr'odata intregu, éra nu in bucatiele supuse adesea perderei celei mai neplacute. Indata ce cartea intréga va esí de sub tipariu, se va trimitte ddloru abonati cu tóta acurateti'a.

Cu dictionariu romanu-magiaru inca nu ne amu angageatu catra nimeni, pentruca trebueamu se finimu mai anteiu cu acesta si se vedemu, cumu va fi primitu in publicu. G. Baritiu.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asoc. dela siedinti'a comitet. din 6. Oct. c. n. a. c. pana la siedinti'a aceleuia din 3. Noembre c. n. a. c.

1) Dela dn. directoriu de fabrica si secret. I. alu asociat. Georgiu Baritiu s'au primitu cá tacs'a de m. ord. pre anii asoc. 186⁸/₉ si 18⁶⁹/₇₀, 10 fr. 2) Dela dn. par. in Resinari Ioanu Drocú tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈ si pentru diploma, 6 fr. 3) Venitu curatu dela o petrecere arangiata din partea comit. de primire din Gherl'a, cu oca siunea adunarei gen., spre inmultirea fondului asoc., s'au primitu 200 fr. 4) Dela dn. vicecomite in Zarandu dr. Iosifu Hodosiu s'a primitu cá tacs'a de m. ord. pre anii 186⁸/₉ si 18⁶⁹/₇₀, 10 fr. 5) Dela dn. protop. Ioanu Tieranu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉, 5 fr. Sum'a totala 231 fr. Sibiiu, 3. Noembre c. n. 1868.

Dela secretariatulu asoc. trans.

La list'a publicarei baniloru in Nr. 20 pag. 477 si 479 s'au mai strcuratu urmatorii erori de tipariu. Pag. 477 p. 14 Ercava in locu de „Ercávás;“ p. 36 Lechnitia in locu de „Lechintia;“ p. 49 Sil. Georgiu in locu de „San-Georgiu.“ Pag. 479 p. 28 Omanu in locu de „Ormanu;“ p. 43 Pantiechu in locu de „Panticelu;“ p. 45 Bedeanu in locu de „Becleanu.“

Editoriu si provedietoriu: Comitétulu. — Redactoriu secretariulu I. alu asociatiunel. — Tipograf'a Römer & Kamner.